

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Brevis Institutio De Salvatri Poenitentia Peccatoris

Viexmont, Claude de

Coloniae Agr., 1725

VD18 1361598X

Qvarta Pars, De Peccatis Sacerdoti Confitendis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50113](#)

prior satisfas: cùm vt sibi reconciliemur
per legatos suos obsecrat Dominus noster IE-
SVS CHRISTVS, qui est super omnia
Deus benedictus. Amen.

TERTIÆ PARTIS FINIS.

INSTITVTIONIS PARAENETICAE

AD POENITENTIAM.

QVARTA PARS,

DE
**PECCATIS SACERDOTI
CONFITENDIS.**

**QVOD PECCATVM DIMITTITVR,
SI QVIS CONTRITO CORDE
ID CONFITEATVR.**

CAPVT PRIMVM.

Latro in
furto à Rege
deprehendens.

Varto non vis peccata tua confiteri,
timens, ne si ea confitearis Sacer-
doti, cui hactenus vir bonus &
honestus visus es, posthac pecca-
tor videaris, sicque ei appareat tua hypocrisia.
R. Imprimis, frater charissime, exemplum tibi
propono tale. Latro quidam coram Rege fu-
ratur, in latrocino suo deprehenditur, & fur-
tum suum tametsi manifestum fateri non vult;
vnde morti adiudicatus, ad suspendium lig-

tis manibus & pedibus, velatisque oculis ducitur. Rex tamen misericordia motus, latroni dicit, Amice, te, vt scis, in ipso deprehendi furto: tu tamen veritus, ne à me existimeris latro, obstinatè peccatum tuum, cuius sum testis oculatus, mihi negas. Ecce, pro eo ad suspedium duceris: tamen vt bonitas mea malitiam tuam vincat, tui miserebor, te morti eripiam; si modò peccatum tuum agnoueris, dicens: Peccavi, Domine, & malum coram te feci. Quid tibi videtur tam facile oblata conditione latroni faciendum? nōnne tunc peccatum suum agnosceret? Nōnne Peccavi diceret? quòd si ita obstinato esset animo, vt mallet ad suspedium duci, quām peccatum suum agnoscere & dicere, Peccavi: nonne sententiæ latæ seueritatem in eum Rex exercendam curaret, & latro pro sua obstinatione vitam suspedio iure finiret?

Tu verò ille ipse es sceleratissimus homuncio, qui coram Deo (cuius oculis omnia nuda & aperta sunt, & in cuius conspectu omnes viæ tuæ sunt) grauissimè peccasti, in operibus manuum tuarum comprehensus es peccator. Psalm. 9. Et quia stipendum peccati mors, & anima, quæ peccauerit, ipsa morietur: idcirco æternæ mortis contra te lata est sententia. Et dum mala tibi imminentia, quæ præsentem perturbant latitudinem, præuidere refugis, clausis oculis ad inferni patibulum vadis: nec alieno ferro, sed tua ferrea voluntate iniquitatibus tuis constringeris. Velle tuum tenet diabolus, vnde catenam tibi fecit ferream, qua te arctissimè con-

F s

stri-

Hebr. 4.

Psalm. 118.

Rom. 6.

Ezech. 18.

Peccator ex

insperato ad

internum

tendens.

strictum, ad inferni trahit patibulum. Sed ecce, conclusit Dei pietas impietatem tuam; te peccantem conspicit, & sustinet: resistentem tolerat, & tamen ad confessionem te quotidie vocat, per Prophetam suum tibi dicens: Ego sum ipse, qui deleo iniquitates tuas propter me, & peccatum tuorum non recordabor: reduc me in memoriam, & iudicemur simul: narra si quid habes, ut iustificeris. O quam facili & leui conditione se peccatorum tuorum non recordatur pollicetur Dominus: nempe si tu ea reduxeris in memoriam, narrauerisque ad tuam iustificationem. Tantummodo peccatum tuum agnosce, & ignoscet: ipsi per vocem confessionis detege, & teget: aperi, & operiet: reuelata, & velabit. Praueniens iram districti iudicis, contra te saevis verbis tuæ confessionis: præoccupa faciem eius in confessione, sine qua nulli parcit, qui eum offendecit. Tibi ipsi iratus te sine moderatione accusa, & ori tuo ne peperceris: ex eo enim iustus esse incipies, ex quo iniustitia tuæ accusator extiteris: nec tibi prius peccati venia concedetur, quam iudicis ira confessione placetur.

Læua fidei tuæ oculos, & vide, quanta gaudia tibi promittuntur in cælo, & quanta tormenta tibi parantur in inferno: quæ ut vites, & cæli gaudia assequaris, vide quam facile est quod abs te exigitur in mundo, nimirum ut tantum contrito corde dicas, Domine tibi soli peccavi, & malum coram te feci: tibi confitebor aduersum me iniustiam meam. Quod

Isaia 43.

Confessio
delet pec-
catum.

Psalm. 94.

Psalm. 50:

Psalm. 31.

Si ex animo dixeris, frater charissime, remittet Deus impietatem peccati tui, omnium iniquitatum tuarum non recordabitur: immo efficax confessionis desiderium comitabitur venia, priusquam ad cruciatum perueniat poenitentia: ante ad cor perueniet remissio, quam in vocem prorumpat confessio. Nondum vox erit in tuo ore confitentis, ut Sacerdos audiat vocem tuæ confessionis: & Deus iam audiet, & ad efficacem confessionis voluntatem peccatum dimittet.

Efficacem
confitendi
voluntatem
sequitur ve-
nia.

Ecce tuam ex puro corde confessionem Deus desiderat, ut tibi omnia quæ deliquisti, remittat. Misericordia nostri Redemptoris, temperauit seueritatem veteris legis, in qua saepius scriptum est, Si quis hæc vel illa fecerit, lapidibus obruatur. Sed apparuit Creator noster in carne, qui legis duritiam inflexit ad misericordiam: qui peccatorum confessioni non mortem minatus est, sed promisit vitam. Omnia compensatio, & stupenda rerum vicissitudo, Domino suo peccata in eum commissa dicere, quæ alioqui eum non possunt latere, & ab eodem salutis præmia reportare! Post peccatum in Vriam, ubi primùm David peccatum suum prophetæ Nathan confessus est, dicens: Peccavi Domino; mox ab eodem audire meruit: Transtulit abs te Dominus peccatum tuum. Filius prodigus, qui recedens à patre, totam substantiam suam consumpscerat viuendo luxuriosè, solum dixit, Pater peccavi in cælum & corram te: & statim pater misericordia motus, accurrens osculatus est eum. O breue verbum, Peccavi, ô tres syllabæ, quæ obstruunt

Exod. 19.
Leuit. 20.
& 24.

Confessioni
peccatorum
vita, non
mors redi-
ditur.

David.
2. Regum 11.

Filius pro-
digus.
Lucæ 15.

Peccavi,
dicitio salu-
taris.

os inferni, & portas aperiunt Paradisi. O pie-
tas! ô clementia! ô nimia Dei nostri misericor-
dia! qui in multis grauissimè offenditur, & ad
tam breue pœnitentis verbulum placatur, o-
mniem suam offensam peccatori dimittit, eique
Confessionis
vis.

Nota.
Nulla noce-
bit aduer-
sitas, si nul-
la domine-
tur iniqui-
tas.

Confessio
reuocat Dei
sententiam.

Nota.

os grauus offensa, quin ei per confessionem do-
netur venia: nescit Dominus differre, quem
compuncto corde sibi senserit supplicare, nec
reseruat suo iudicio condemnandum, quod iam
fuerit in confessione purgatum: cessat vindi-
cta diuina, si confessio præcurrat humana, &
qui ante confessionem dicebatur Dominus vi-
tionum, post confessionem dicitur, Pater mi-
sericordiarum: nec iis iudex est seuerus, sed
pater propitius, qui se propria confessione da-
mnarunt: destruit confessio vna hora, quod
dæmon laborauit, per multa tempora, quo
modo enim confessos accusabit, quos Deus
absoluit?

Cum igitur confessione tanta promitta-
tur venia, quid moraris confiteri peccata tua?
Leua oculos tuos in directum, & vide, quod ad
inferni duceris patibulum: quia peccasti, mor-
te morieris, & non viues. Hanc diuinæ iusti-
tiæ sententiam sola mutare potest confessio:
sola hæc abyssu[m] tuæ miseriæ abyssum aperire
potest diuinæ misericordiæ: fonti iniquitatis,
fontem bonitatis: sola hæc tibi, cui nec cælum
nec terra sunt secura, in visceribus I E S V
C H R I S T I inuenire potest refugium. Chri-
stus tibi aperit latus suum, tu ei similiter in-
con-

confessione aperi os tuum, dicens. Ecce labia mea non prohibeo, Domine, tu scisti.

Vt quid igitur, frater charissime, confiteri times, qui non confitendo occultus esse non potes? si peccatum tuum non confiteberis, inconfessus damnaberis: damnaberis tacitus, qui posses liberari confessus: confitendo facies tibi Deum propitium, quem negando non facis nescium. In suo iudicio tibi ignoscet, si in confessione tibi non ignoueris: parcer, si tibi non pepercenis, si confitearis peccata tua, fidelis est & iustus Dominus, vt remittat tibi ea, & emundet te ab omni iniqitate.

Confiteri
nolens da-
mnatur.

1. Ioan. 1.

QVOD IS NON POTEST IV- STIFICARI, QVI NON VVLT PEC- CATVM SVVM CONFITERI SACERDOTI.

CAP. II.

AT dixeris, Occultè pœnitentiam apud Deum ago, nouit Deus, qui mihi ignoscit, quòd ipsi in corde meo confiteor. R. Ergo, frater charissime, Esaiæ quadragesimo tertio Dominus frustra præcepit: Narra, si quid habes, vt iustificeris? Et Proverbiorum viginimo octauo, Qui abscondit scelera sua, non dirigetur: qui autem confessus fuerit, & reliquerit ea, misericordiam consequetur? Et Ecclesiastici quarto, Non confundaris confiteri peccata tua. Et Iacobi quinto, Confitemini alterutrum peccata vestra. Vnde in primitua

Vocalis
confessio est
de lege di-
uina.

ua Ecclesia (vt habetur Actuum decimo nono) multi credentium veniebant, confitentes & annunciantes actus suos. Ergo Christus post resurrectionem Apostolis suis, quos in die cœna Sacerdotes ordinauerat, frustra dixit, Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, tenta sunt.

Ioann. 20.

Absolutio
Sacerdotis.

Claues Ec-
clesiae duæ.

Christus
in persona
Petri omni-
bus Presby-
teris dedit
claves re-
gni cælo-
rum.

Matth. 16.
Lazari susci-
tatio.

Ioann. 11.

Deus Laz-
rum prius
fuscauit,
& eius di-
scipuli sol-
lunt.

Quid est autem Sacerdotes peccata remittere, & hæc in cælis remitti, nisi peccata, quæ in confessione audiuerint absoluere, & hæc à Deo absolui? aut quid est Sacerdotes peccata retinere, & hæc in cælis retineri, nisi peccata inconfessa non absoluere, nec ea à Deo absolui? Quæ enim sunt duæ illæ claves Ecclesiæ, nisi ei duplex concessa potestas, scilicet à peccatis absoluendi, & absolutione dignos ab indignis discernendi?

In persona Petri omnibus Presbyteris Christus dedit claves regni cælorum, vt quodcumque ligauerint super terram, ligatum sit & in cælis: & quodcumque soluerint super terram, solutum sit & in cælis. In cuius rei figuram Christus Lazarum à se resuscitatum, Apostolis suis tradidit soluendum, dicens eis, Soluite eum, & sinite abiire: prodierat enim ligatus manus & pedes linteis sepulchralibus, & facies illius sudario erat ligata. Quòd Deus prius Lazarum suscitauit, hoc est, quòd à se non ab alio peccatum dimitit: quòd autem Discipuli resuscitatum soluunt, hoc est, quòd non à se, sed à Deo habent, quòd peccata dimitunt. Et sic solus Deus principaliter peccata dimitit, quia quod Sacerdotes per ipsum

fa-

faciunt, ipse facit. Peccator sepultus iacet, Sepulchris
suis pecca-
tis.
 dum à peccato suo resurgere contemnit: quan-
 do autem pœnitens contrito corde apud se di-
 cit, Confitebor aduersum me iustitiam meam Psalm. 31.
 Domino: tunc à morte peccati resurgit, &
 Deus impietatem peccati eius remittit. Quan-
 do confitetur, quasi de occultis exeundo ma-
 nifestus prodit: sed adhuc ligatus est, & mi-
 nistris dicitur, Soluite eum, & finite abire. De- Ioan. 14.
 hinc Sacerdos ministerialiter virtute clavum à
 peccati vinculo eum absoluit, quem prius per
 contritionem à Domino absolutum probabili-
 ter credit. Sicut & Christus decem viris le Luc. 17.
 prosis dixit: Ite, ostendite vos Sacerdotibus: &
 dum irent, antequam ad Sacerdotes venirent,
 in via mundati sunt: vt & mundatorem suum
 cognoscerent, & sacerdotes eorum mundatio-
 ni se nihil contulisse agnoscerent. Quòd au-
 tem à Domino iubentur se ostendere Sacerdo-
 tibus, quid aliud est: nisi quòd si à peccati le-
 pra vis mundari, eam te Christus iubet osten-
 dere Sacerdoti? Nisi quòd non est tibi speran-
 da venia criminis, nisi præcurrat accusatio pro-
 priæ confessionis? Non quòd ignoret, si id ce- Erubescen-
tia confes-
sionis est la-
tisfactoria.
 laueris, sed te peccatum tuum confiteri iubet,
 vt pro pœna habeas erubescientiam confessio-
 nis: vt contraria contrariis curentur, & quæ
 inuercundè commissa sunt, verecunda confes-
 sione diluantur. Qui enim pro Christo eru-
 bescit, & erubescientiam pro Dei amore ample-
 xendo vincit, quoniam erubescencia magna
 est pœna, ideo dignus fit Dei misericordia:
 quantum displicet Deo impudentia peccatoris,

tan-

tantum eidem placet verecundia pœnitentis. Multum satisfactionis Deo obtulit, qui erubescientiae suæ dominans, nihil eorum quæ commisit, Dei vicario denegauit. Amat Deus confitentibus parcere, & eos, qui se metipsos, iudicant, non iudicare: peccatoris desiderat confessionem, ut confitenti indulget veniam.

Primi parentes
rentes pec-
catum suum
confiteri
voluerunt.

Genes. 3.
Adam &
Eua ambo
de peccato
interrogati.

Vulnus Me-
dico dete-
gitur.

Primi parentes dum comedissent de fructu ligni vetiti, inter Paradisi ligna, absconderunt se à facie Domini. Moxque eos Deus de peccato suo requisiuit: vt quod transgrediendo commiserant, confitendo delerent: unde & diabolus ille persuasor, qui non erat ad veniam reuocandus, non est de suo peccatore quisitus. Qui à Domino interrogati, cur lignum vetitum contigissent: dum commissum peccatum vir per mulierem, & mulier per serpentem excusarunt, conuictum defendendo multiplicarunt. Adam obliquè Dominum tangens, quòd mulierem sibi sociam dedisset: & Eua culpam in Dominum refundens, qui serpentem in Paradiſo posuisset, vnde eorum culpa grauior fuit discussa, quam fuerat perpetrata. Tu autem qui ab iis traxisti radicem culpæ, traxisti etiam augmenta tuæ nequitiae: vt ad instar eorum labendo peccatum committas, commissum negando abscondas, & absconditum defendendo adaugeas.

Nónne si operam medicantis expectas, oportet, vt medico morbum detegas? membrum infirmum medico ostenditur, quod ab aliis absconditur. Pro recuperanda sanitate corporis medicum etiam expertum magno con-

conducis pretio, ut te à mortis corporalis lib-
eret periculo, cui omnia secreta tua dicis,
etiam occultissimos morbos aperis: cuius me-
dicina plerunque aut tibi obest, aut certè pa-
rum prodest. Tibi etiam loco solatii est fa-
miliari amico tuo morbum tuum quantum-
libet pudendum ostendere, à quo nihil potes
commodi reportare. Quantò ergo magis in
certa animæ tuæ salute omnipotenti Medico,
quem misit Deus Pater, sanare contritos corde, *Lucæ 4.*
cui etiam nihil est insanabile: qui sicut mede-
tur sine pretio, ita salutem restituit solo ver-
bo, animæ tuæ morbum per confessionis vo-
cem debes detegere? Te vltro ad recipien-
dam salutem vocat dicens, Venite ad me omnes *Matth. 11.*
qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam
vos. Quis tantæ pietatis diuitias, quis diui-
næ misericordiæ viscera mirari sufficiat? Non
solum gratis contritos corde sanat, sed etiam
ad sanitatem recipiendam vltro prouocat: cla-
mat Medicus, cur non adcurrit ægrotus?

Morbus a-
mico rene-
latur.

Quia autem in forma humana Christus Sacerdoti
visibilior tantum est in cælis, sedens ad dextram ^{confiten-}
Dei patris, idcirco tantum exigit, vt alicui Sa-
cerdotum (quos, nolens nos relinquere orpha-
nos, suos hic constituit vicarios) vulnus tuum
detegas, & sanabit: certamque dabit medici-
nam, quæ conferet vitam æternam. Si animæ ^{Animæ me-}
tuæ medicina cara esset, aut vñalis, aut diffi- ^{dicina non}
cilis, aliquid posses prætendere excusationis: ^{est vñalis,}
sed solo verbo potes sanari, quo quid facilius ^{ergo solo}
posset inueniri? Stultus es, si lethali vulnera ^{verbo, non}
accepto, sola eius denudatione euadere posses, ^{recio mul-}
^{to, potest}
^{anima sana-}

G

nec

**Confessio
est denuda-
tio vulne-
ris animæ.**

Notandum.

**Peccatum
inconfes-
sum vir-
tutes cor-
rumpit.
simile.**

**Nullum
peccatum
reticendum.**

nec tamen id denudares: si pro differenda morte corporali iterum moriturus plagam detegeres, quantò magis pro recuperanda æterna vita immortalis futurus eam detegere debes: Confitendo quid aliud ages, nisi quòd vulnera, quæ latebant, aperies? Quid est peccatorum confessio, nisi quædam vulnerum detegio? peccati virus salubriter aperitur in confessione, quod pestiferè prius latebat in mente. Quòd si tegis vulnera, quo modo tibi à medico adhibebitur medicina? ægrotii quo modo sanaberis, qui de medicamento tuo erubescis? Nónne si celeuaris vulnus, intus extensus putrefacet latius: & ex dilata curatione, intus magis magisque incipiet crescere? nónne vulnera clausa plus cruciant? nónne dum in ventre stercora retines, venter grauatur, dum verò egeris, alleuiatur? sic dum peccatorum tuorum sordes egeris, iugum & onus peccati excutis: sin autem peccata tua per confessionem non detegas, ea lethaliter in intimis dilatas.

Et sicut vulnus non ostensum sanam carnem putredine inficit, ita & peccata nisi confiteantur, & in confessione absoluantur: mox suo pondere ad alia atque alia peccata trahunt, & si qua ibi sunt bona, corrumpunt. Per modicum peccati fermentum, tota bonorum operum massa corrumpitur, nec ea bona Deo accepta sunt, quæ malorum admixtione maculantur. Si peccatua confitearis, & data opera vnum peccatum mortale reticueris, confessio tua est inanis, inutilis, & veniae sterilis,

ex

ex hac nullum peccatum remittitur, immo etiam aliud de novo acquiritur, excommunicationem recipis pro absolutione, & maledictionem, pro benedictione. Deus enim non accipit dimidiata confessionem, nec dimidiatam dat veniam, nunquam vnius peccati mortalis quempiam absoluit, quin eadem opera omnium absoluat. Christus mutum & surdum omnino sanavit, in quo nos non posse, nisi de omnibus sanari ostendit: quod si ex parte peccata reseruare volueret, Magdalena de qua septem dæmonia exierant, sex expulsis profuisset. Item ab alio, qui dæmoniorum legionem in corpore haberet, neminem reliquit, qui eum possideret: ostendens quod si peccata sint mille, oportet de omnibus pœnitere. Regnum enim animæ pacificum non est, nisi omnibus eius hostibus expulsis, nec domus munda, nisi omnibus sordibus eiektis. Qui uno pede, unaque ferrea catena fortiter detinetur ligatus, non plus aufugere potest, quam si per totum corpus mille catenis ferreis esset detentus: sic qui vnius peccati mortalis ferrea catena à diabolo detinetur, perinde est in eius potestate, & per eandem ad inferni tormenta deducitur, quam si mille pectorum catenis religaretur.

Dimidiata
veniam non
dat Domini-
nus.

Lucæ 8.

Ibidem.

Vno pœcca-
to æque ac
simile reli-
gatur pec-
cator.

Diabolo seruus es, & secretarius fidelis, Secretarius
qui clandestinas eius suggestiones & mala con-
filia detegere metuis. Veluti enim malum a-
liquod moliens sua secreta ei amplius non com-
mittit, quem prius sua secreta diuulgasse com-
perit: sic & mihi videris timere, ne apud di-
abolum fidem perdas si peccata quæ tibi sug-

G 2 ges-

gessit, prodas, quòd si in confessionem peccatorum, ad quæ te pellexit, erumperes, iugum pactumque diaboli disrumperes. Nullo modo potes excusari, qui confessionem negligis amplecti, per quam & diaboli iugum excutitur, & venia apud Deum inuenitur. Certè dupli-
Dupliciter
peccat, qui
confiteri
renuit.
ci criminē reuses: primo, quia legem contempsisti, vt delinqueres: secundò, quia confessio-
nis remedium amplecti noluisti, vt in æternum perires.

Confessio
vita est ani-
mæ.

Itaque, frater charissime, confessio tibi af-
ferat salutem, cui legis contemptus attulit mor-
tem: peccata tua confitere, dum qui peccasti
adhuc in sæculo es, dum admitti confessio tua
potest. Repræsenta Deo vitam tuam per Sa-
cerdotem, præueni iudicium Dei per confes-
sionem: sine ea mortuus es in anima, sed per
eam animæ tibi reparabitur vita: confessioni
animæ decor, & pulchritudo iungitur, omnia
in confessione abluuntur, quæ ablutio in quan-
dam innocentiam deputatur. Ama igitur
confessionem, si animæ tuæ amas deco-
rem, si innocentiam, & peccatorum tuo-
rum remissionem.

QVOD

QVOD PECCATOR NON DE-
BET VERERI, PECCATA
SVA CONFITERI
SACERDOTI.

CAP. III.

AT fortè erubescis, ne si enormia peccata tua confitearis : Sacerdoti cui hæc-
nus vir bonus & honestus visus es, post-
hac peccator videaris: sicque ei appareat tua
hypocrisis. R. Imò, frater charissime, Sacer- Confessarius
dos quò maiorem tuam videt confusionem, grauissimi
eò maiorem tibi præbere nititur consolatio- peccatoris.
nem: quò grauiora peccata ex te audit, eò ma-
iorem tibi veniæ spem facere fatagit: ad Do-
minum intercedit pro peccatis tuis, in quo pro
te ei persoluit partem satisfactionis. Vbi pa-
ter familias est largus, dispensator non debet
esse parcus: vt si pœnitenti tibi Deus est be-
nignus, Sacerdos tibi non sit austerus.

Sed esto, quod is malam de te posthac Confessarii
habiturus sit opinionem. Est ne Sacerdotis bo- mala de-
na de te opinio maius bonum, quam sit æter- confitente
na beatitudo, & digna, ut pro eius conserua-
tione incurrenda tibi sit æterna damnatio? an in
opinione Sacerdotis summam tuam felicita-
tem constituis: te beatum putans & felicem,
si Sacerdos bonam de te habeat opinionem?
Ecce parati sunt diaboli, vt te rapiant ad infer-
ni pœnas, & de Sacerdotis opinione cogitas?
Si Sacerdos peccata non haberet, erubescere Confessarius
posses, si peccata tua ei manifestares. Homo est
est, sicut & tu, humani à se alienum nihil pu- est & què
peccator ut
confitens.

G 3 tat:

De pœni-
tentia di-
fina. 6.

Quod si forsitan vereris, ne reuelet sibi dicta
sub sigillo confessionis. Gregorium audi:
Sacerdos (inquit) ante omnia caueat, ne de-
iis, qui ei confitentur peccata sua, alicui reci-
tet, quod ea confessus est, non propinquis, non
extraneis, neque (quod absit) pro aliquo scan-
dalo: nam si hoc fecerit, deponatur, & omni-
bus diebus vitæ suæ ignominiosus perget. Iam
vides, quod Sacerdos ea quæ in confessione scit,
minus seit, quam quæ ipse nescit. Quæ enim
nescit, scire potest, & ea reuelare: quæ autem
in confessione scit, etiam si aliunde sciuerit, ea
tamen ratione scandali reuelare non ausit.

An forsitan solùm erubescis peccata tua e-
normia confiteri. Nescis, frater charissime,
quia hæc erubescientia tibi data est in medici-
nam peccatorum, & emendationis auxilium:
& tu eam conuertis in toxicum, & absolutio-
nis peccatorum obstaculum? Ideo enim iube-
ris confiteri peccata, ut erubescientiam habeas
pro pœna. Multum satisfactionis persolueris,
si huic tuæ erubescientiæ dominans, nihil eorum
quæ commisisti, Dei vicario negaueris. An
momentanea illa erubescientia, quæ cum ipsa
prolatione cum sonitu verborum confessionis
fugit, impediet, ne ad illa cælestis Hierusalem
ascendas gaudia, & ad inferni te detruader sup-
plicia? Melior est modica amaritudo in fauci-
bus, quam æternum tormentum in visceribus.
O magna peruersitas: non puduit inquinari,
& pudet ablui? non erubuisti peccare in con-
spe-

Erubescen-
tia præpo-
stera.

spectu Creatoris, & in conspectu creaturæ confiteri erubescis? fœdus & verecundius est peccatum committere, quam iam commissum confitendo detegere. Ei, cum quo peccasti, de peccato tuo non erubescis colloqui, unde nil commodi potes reportare: & Sacerdoti illud erubescis confiteri, à quo potes absolutionem recipere: Non solus es, qui peccata tua noscis, & tamen quasi solus scires, ea occultare conaris? Plerunque dum malefeci- simile.
tis, damnabiliter exultas & palam gloriaris: & malefacta tua vni salubriter confiteri erubescis?
Erubescis ab animæ tuæ Medico petere sanitatem, cum non erubescat mendicus à ditissimo quoque petere eleemosynam? Grauissima alio-
rum peccata non erubescis palam detrahendo diuulgare ad tuam damnationem, & soli Sa-
cerdoti vereris peccata tua in secreto confite-
ri ad tuam salutem?

Taciturnitas
criminis
est superbia
cordis.

Superbia
est nolle
confiteri.

Chrysost.
Si sufficeret
fides cordis,
non creasset
tibi Deus os.

Hic tan-
quam ali-
quod sepul-
chrum de-
albatum,
intus omnia
putida, fo-
ris verò fidet
ac simulata:
x. Ioan. 1.

Simulata

Ex superbia cordis nascitur, hæc taciturnitas criminis? dum non vis talis apparet in conspectu Presbyteri, qualem te exhibes in conspectu Dei. Omnes peccatores sumus, & Dei gratia indigemus: quod si nos peccatum non habere dixerimus, nosipsose ducimus, & veritas in nobis non est. Tu vero vni Sacerdoti peccator videri non vis, & te à communi omnium peccatoris nomine excludis? quod si te tales agnoscis, cur talis non videberis? imo & bonarum mentium est ibi agnoscere culpm, ubi non est culpa: similita autem æquitas duplex est iniquitas. Melior est in malefactis humilis confessio, quam in

æquitas, est
duplex ini-
quitas.

Publicanus
Lucæ 18.

Pharisæus.

Dauid.
2. Reg. 11.

Paulus.
1. Timot. 1.

Magdalena
Lucæ 7.

benefactis superba gloriatio. Hæc sunt vera humilitatis testimonia, & peccatum suum agnoscere, & agnatum voce confessionis aperire. Tu verò bonus videri, non esse; malus esse, & non videri vis? & instar primorum parentum verborum tergiuersatione peccata tua leuigare contendis: & sicut Cain tua peccata reticendo suppressere quæris? dum publicanus eum, quem occulta non fugiunt, placare voluit, confiteri se peccatorem non erubuit, & sic iustificatus descendit. Pharisæus verò dum magis videri quam esse iustus optavit, si quipius in eo fuerant merita, perdidit, & peccata sua adauxit. Dauid non solùm Prophetæ Nathan peccatum suum confessus est, dicens: Peccavi Domino, sed etiam illud toti mundo detexit, & de eo psalmum Miserere mei Deus, conscripsit. Paulus non solùm vni sua peccata detexit, sed etiam toti mundo ea publicavit: Prius (inquit) blasphemus fui, & persecutor, & contumeliosus, sed misericordiam Dei consecutus sum. Maria Magdalena peccatrix illa euangelica dum turpitudinis suæ maculas asperxit, lauanda ad fontem misericordiæ cucurrit, nec conuiuentes erubuit: & quia semetipsum intus grauiter erubescet, nihil esse quod fors verecundaretur, credebat: considerauit, quid fecerat, & moderari noluit quid faceret: super conuiuentes ingressa est, non iussa venit, inter epulas lachrymas obtulit. Perpende, quo peccati dolore ardet, quam inter epulas flere non pudet: momentaneam hominum verecundiam non erubuit, & ore Domini audire mernit, Remittuntur tibi peccata tua,

Ita

Itaque, frater charissime, non debes vere-
ri peccata tua confiteri Sacerdoti, quin potius
ante discedat damnabilis verecundia, & accedat
salutaris impudentia, si tamen impudentia di-
cenda est verecunda confessio, cuius verecun-
dia magna est peccatorum satisfactio. Pecca- Magdalena.
tor ad peccatricem illam euangelicam recur- imitanda,
re, ex ea confessionis exemplum tibi sume: Luce 7.
eius exemplo quæ inuerecundè perpetrasti, ea
ne verear is confiteri: ut cum ea audire merea-
ris, Remittuntur tibi peccata tua.

QVOD DEO NIHIL EST OC-
CVLTVM, ET IN FINALI IVDI-
GIO REVELABIT ABSCONDI-
TA CORDIVM.

CAP. IV.

SErue peccati, quò fugis? tecum te trahis, Conscientia
quòcunque fugeris: non fugit teipsum vermis,
tua conscientia, non est, quò eat: sequi-
tur te, imò non recedit à te. Peccata quæ fe-
cit, intus sunt, quæ eam semper miserè angunt:
& dum vermis remordens in ea non moritur,
iam ex hac vita inferos suos ipsa patitur. Pus
non cruciat postquam est ex vlcere egestum,
sic nec peccatum remordet, postquam est in
confessione detectum: & licet peccati con-
fessi grauis sit memoria, tamen si illud displicet,
ea est fructuosa & satisfactoria. Tu autem as-
siduè & peccatorum tuorum conscientia an-
geris, & quia ea in corde vides, quòd nemo
ea videat, suspicaris. Ab aliis quidem ea igno- Cogitatio-
rari

nes homi-
num Deus
videt.

rari possunt, Deum autem proorsus latere ne-
queunt; homines conspiciunt, quæ patent exte-
rius, Deus verò cordis cogitationes perspicit in
intimis visceribus. Non sicut vident homines,
videt & Deus: homines in facies, Deus verò vi-
det in corde: nulla creatura in oculis eius est
inuisibilis, quia omnia nuda & aperta sunt e-
ius oculis. Omnia videt, omnia conspicit, nec
est quisquam locus, qui omnipotentiæ eius oc-
cultus sit: ei omne cor patet, & omnis volun-
tas loquitur, & acutissimè profunda cogitatio-
num rimatur: eas exactius discutit, quām vel
cor ipsum discutere possit: quales sint intimè
nouit, quod tamen cor ipsum, quamlibet ex-
actè discutiat, discernere nequit. Nullus igi-
tur mendacio, nullus dissimulationi locus est,
inclusam habere conscientiam nihil tibi prodest.
Deo intus & in cute pates, sicut aures tuæ ad
voces tuas, ita & aures Dei ad cogitationes
tuas. Nam ab oculis Dei putas abscondi, à
quo scis etiam cordis occulta videri? putas,
quòd non te viderit fornicantem, quem vidiit
fornicationem cogitantem? omnia nouit, prius-
quam fiant, & putas, quòd ea nesciat, post-
quam facta sunt? antequam ea peccata admit-
teres, cognoverat, dum ea faciebas, præsto ade-
rat, & putas, quòd si non confitearis, ea igno-
rat? imò quanto magis peccata tua confiteri
refugis, tantò magis ea diuinæ maiestatis con-
spectui opponis.

Non te domino, sed dominum abscondis
tibi: agis enim, ne videntem omnia videas,
non autem, ne is videat te: cum videre ne-
quis,

quis, tamen subtiliter videt omnia quæ agis:
 putas ab eo peccata tua non videri, quia vides Peccata li-
 ea ab eo non puniri? Imò grauius hoc ipso in cèt Deus vi-
 te irascitur, quòd nunc tibi irasci deditur: deat, tamen
 iam tibi est initium damnationis, quòd eius ea non ita-
 patientia abuteris, & parcentis benignitatem
 non intelligis. Videt Dominus peccata tua,
 non ut approbet, sed ut condemnet: non ut
 ea foueat, sed ut puniat: non ut semper patia-
 tur, sed ut ea in suo iudicio vlciscatur. Num
 existimas, ô inique, quòd Deus similis sit tui?
 quòd peccata tua videat, & ea impunita dimit-
 tat? Similis tui esset, si ea tandem impunita di-
 mitteret: eorum pœnam differt, non aufert.
 Tu verò ea non solùm non vis punire, sed
 & post tergum proiicis, ne ea possis videre. Et
 sicut homo turpis non libenter speculum intue-
 tur, ne visa sua turpitudine tristetur: ita & à
 peccatis tuis oculos auertis, ne eorum visa fœ-
 ditate quoquo modo tristeris: quæ quia non
 vides, quod nec Deus ea videat, suspicaris. Fal-
 leris, frater charissime, & longè, inquam, falle-
 ris: Deus enim occulta tua examinat, & non
 solùm opera, verùm etiam intentiones radici-
 tus pensat; & quem vbique peccatorum tuorum
 habes testem, habiturus es quandoque & vi-
 torem. Iudex est, & iusti iudex, & vltor ini-
 quitatum: quo modo ergo iniuste iudicabit?
 tacuit, nunquid semper tacebit? Tacuit, quia
 misericordiam prorogauit, quia peccata tua
 statim non puniuit, iniquitatem tuam dissimu-
 lauit, tempus pœnitentie indulxit, sed nun-
 quid

Peccata sua
recogitare
nolens:
Simile.

Deus quan-
doque erit
peccatori
vltor & iu-
dex æquus.

quid semper tacebit? imò arguet te, & in tempore vindictæ disperdet te.

Iudicium
finale.

2. Cor. 4.

Peccata fin-
gulorum à
singulis co-
gnoscuntur.

Isa. 47.

Iudicis se-
ueritas.
Quicquid
agis, pru-
denter agas,
& respice
finem.

Simile.

Veniet, veniet profectò dies, & non tardabit, in qua cum Angelis & Archangelis, cum thronis & dominationibus, cùmque omni militia cælestis exercitus, iudex apparebit cælis ac terris aedentibus: omnibúsque elementis, ad Creatoris sui obsequium in peccatores armatis. Tunc illuminabit Dominus abscondita tenebrarum, & manifestabit consilia cordium: vniuerscuiusque dicta, facta, & cogitata in publicum deducet: loquentur corda, tacebunt ora. In tremenda illa die detegentur omnes turpitudines peccatorum, in conspectu omnium gentium. Tunc reuelabitur ignominia tua, & videbitur opprobrium tuum: ab omnibus angelis bonis & malis, ab omnibus hominibus electis & reprobis. Aderit illa dies, qua facta tua quasi in quadam tabula depicta monstranda sunt: ante tribunal Christi stabis, ibi omnibus patebit, qua mente vixeris: librum condemnationis tuæ portabis, & apertum coram omnibus demonstrabis. Respicie tuum finem, & qualiter stabis ante districtum indicem, cui nihil est occultum, cui tacendo te non potes celare, & quem negando non potes fallere: qui muneribus non placatur, nec excusationes recipit, sed quod iustum est, iudicabit. Ibi latere erit impossibile, comparere intolabile. Tunc districtus exiget, quæ nunc mansuetus iubet: sicut & magistri pueris elementa literarum blandientes imponunt, sed hæc ab eis sequentes exigunt. Blanda nunc est admonitio

nitio Dei vocantis, sed tunc districta erit iustitia iuste iudicantis. Quantò benignior fuerit peccata dissimulando, longanimitior te ad pœnitentiam expectando, promptior ad indulgendum, & prorior ad gratiam conferendum: tanto tunc seuerior erit ad increpandum, gravior ad audiendum, & implacabilior ad puniendum.

Quis putas tunc terror erit, quando foris districtus iudex videbitur, & intus ante oculos culpa versabitur? quis pauor, quando iam in poena remedium non erit? quis tremor, eum quem etiam tranquillum mens humana non valet capere, etiam iratum videre? Quæ confusio, quando reatu tuo exigente, tibi continget in conuentu omnium Angelorum hominumque erubescere? Erubescis videre tam animæ quam corporis tui pudenda, magis verecundaris videre aliena, quantum ergo erubesceres & verecundareris ab omnibus videri tua? Multum verecundaretur honesta mulier, & pudica etiam, quamlibet speciosa, si coram omnibus regni sui in suam verecundiam denudaretur: longè plus, si deformis & horrida esset: multò plurimum, si præter hæc, multa fœda & enormia in cordis sui secreto latentia diuulgantur. Hinc collige quantum erubesces & verecundaberis, quando coram omnibus hominibus & Angelis à bono opere nudus apparebis: & præterea multis horrendis criminibus execrabilis, imò & tibi ipsi horribilis? Si nunc abs te quisquam quæreret: an in superbia, auaritia, luxuria & aliis peccatis dia-

Terror ius
dicii.

Erubescen-
tia reprobo-
rum in iudi-
cio.

Simile.

boli

boli seruus essem : quamuis ita esset, id tamen confiteri erubesceres : quanto ergo magis erubesces in die iudicii, quando opera tua te serum ostendent diaboli? Tunc tibi continget, quod insolentibus pueris contingere solet, qui à parentibus interrogati, peccatum suum nolunt fateri, & ideo grauiter puniuntur, & plus pro mendacio, quam pro suo peccato: sicque verberibus coacti, veritatem compelluntur fateri : qui si in principio veritatem dixissent, & misericordiam postulasset, minimè verberati fuissent.

E rubescen-
tia finalis
iudicii ma-
ior est quam
confessionis.

O miserrime & insipiens peccator, quid respondebis Deo omnia opera tua scienti, qui ea nunc vereris confiteri Sacerdoti? times recundiam momentaneam, & æternam non times confusionem? coram uno erubescis, & in oculis omnium hominum qui fuerunt, sunt, & erunt, erubescere non metuis? Si erubesciam istam non potes sustinere coram uno, quomodo eam sustinebis coram toto mundo? Si conspectum reformidas Sacerdotis placati, quomodo tolerabis conspectum Dei irati? si homo homini, peccator peccatori (qui mox futurus est post hominem vermis, post vermem puluis) non audes villicationis tuæ rationem redire ad misericordiam consequendam, qualiter Creatori tuo iudici districtissimo eam reddere audebis ad æternæ damnationis sententiam audiendam? Perpende, quantum terrebit præsencia Creatoris, quando te sola consideratio terret pulueris. Sacerdos Dei vicarius nescit, nisi quantum ei dicis, idque in secreto: Deus verò omni-

omnium operum tuorum perpetuus inspector,
ea reuelabit coram toto mundo. Inuitus o-
mnia peccata tua palam confiteberis, quæ nunc
vni salubriter confiteri erubescis. Si horren-
dum illud Dei iudicium timeres, Sacerdotis iu-
dicium non refugeres: perfectus Dei timor
omnem pudorem solueret, & in peccati con-
fessionem lingua prorumperet. Et sicut fur Fur furtum
sciens iudicem aduentare, vt eum scrutetur, excludit.
furtum abiicit, ne cum furto inuentus damne- Simile opti-
tur: haud secus si aduentum iudicis timeres, mum,
ne cum peccatis te deprehenderet ea in con-
fessione excuteret.

Itaque, frater charissime, hunc tanti pauo-
ris iudicem ante oculos pone, hunc venturum
time, vt cum venerit, non pauidus, sed eum
videas securus. Nam veluti in humanis iu- Electi & re-
diciis coram vno iudice duo pariter assistunt, probi iudi-
cet simodè vi-
vnus ex peccati conscientia tremebundus, alter debunt.
ex vitæ innocentia securus: ille plectendus, iste Simile à
præmiandus: Sic in die illa tremenda, & duobus in
electi & reprobi æquè iudicem videbunt, sed vita adio-
non æqualiter, quia tranquillus iustis, & ira- nibus dispa-
tus apparebit iniustis: illis eum benignum o-
stendet anteacta iustitia, & ipsis tetribilem cul-
pæ conscientia: illi quidem æternæ beatitudi-
nis præmia recepturi, isti verò à facie Dei in
ignem æternum detrudendi. Nunc igitur est
tibi timendus, ne tunc timeatur; terror eius te
ad culpæ pronocet confessionem, & hominum
abs te abigat pudorem. Tantò tunc securior
eris de eius præsentia, quantò hic solicitior fu-
eris de tua conscientia: nunc animæ tuae vide-

for-

**Conscientia
seipsum iu-
dicans.**

fœditatem, ut corrigas: ne tandem eam no-
lens vides, & erubescas. Mentis tuæ tribunal
ascende, & te ipsum coram te ipso constitue, sis
tibi iudex incorruptus. Atque ita constituto
cordis iudicio, adsit cogitatio accusatrix, & con-
scientia tua testis: timor Dei hoc iudicium vr-
geat, ratio iudicet, postremò pœnitentiæ acer-
bitas te cruciet: adsit dolor in contritione,
pudor in confessione, & labor in satisfactione.
Si in futuro fugere vis Dei iudicium, in præ-
senti iudica temet ipsum: si te ipsum iudicau-
ris, à Deo non iudicaberis. Si vis à Deo fu-
gere, ad ipsum fuge confitendo, non autem
peccatum tuum celando. Confiteri potes, ce-
lare non potes: vt qui manum fugere non
potes districti iudicis, per confessionem mun-
datus experiaris clementiam misericordis.

QVARTÆ PARTIS CONCLVSIO.

**Confessio-
nis vis.**

**Confessio-
nis necessi-
tas rationa-
bilis est.**

O B hæc & multa alia, quæ in hanc sen-
tentiam dici poterant, planè vides, fra-
ter charissime, quòd confessio pecca-
ta obliterat, iniustum iustificat, & animam à
morte liberat: sine qua nemo potest gratiam
Dei recuperare, & peccatorum suorum veniam
sperare. Incipe igitur à confessione ad mis-
ericordiam Dei intrare, & vt iustus sis, accu-
sator sis tui. Deus enim iustus est, qui pecca-
ta odio habet, & ea impunita non dimittit: sed
simul misericors est, qui ea pœnitenti remittit.
Seruat iustitiam in misericordia, & misericor-
diam

diam in iustitia: oportet igitur, ut Deus iustus iuste misereatur tui. Nónne autem iustum est, vt te miserum confitearis, vt ab eo misericordiam consequaris? vis peccata tibi dimitti, & peccator non vis videri?

Quid tibi prodest inclusam habere conscientiam, cùm Deum, omnium tuorum facinorum habeas testem? quicquid feceris, Deus as-
sistit, perpetuus vel minimarum cogitationum
tuarum obseruator. Et veluti dum quempiam contra nos latere in insidiis credimus, tanto
cum amplius metuimus, quanto minus cum vi-
demus, cumque eius insidias nequaquam de-
prehendimus, ubi sunt, ibi etiam eas metuimus,
ubi non sunt. Sic Creator noster (qui ubique
totus existens te aspicit, & à te aspici nequit)
tantò magis tibi metuendus est, quanto magis
inuisibilis permanet, quanto, quidue de tuis
actibus decernat, ignoras. Ibi pecca, ubi eum
esse nescis: quod si fieri non potest, quin sem-
per assistat, & omnia occulta tua videat, ma-
gna est tibi indicta necessitas recte viuendi &
probitatis, qui omnia facis ante oculos Dei
omnia cernentis, quæ si diligenter considera-
res, multa pudenda coram Deo perpetrata eru-
besceres: quæ ut ei tecta essent, per confes-
sionem detegeres, ne de iis coram eo & toto
mundo erubescere posses.

Cogitatio-
nes homi-
num Deus

Inuisibilis
Deus magis
est timen-
dus.

Igitur, frater charissime, districtissimum il-
lud examen p̄occupans in confessione p̄-
ueni iudicis faciem, ei per suum vicarium
repræsentā tuam vitam: nec homo homini,

H pec-

114 INSTITVT. AD POENITENTIAM.

peccator verearis confiteri peccatori. Confite-
re non solùm de grauibus illis peccatis, quæ
vsque adeò erubescis, sed etiam de hac eru-
bescientia, quæ diu prohibuit, ne confitereris.

Confessio-
nes superio-
res iterande.
Nunquam
Deus quem-
piam de vno
peccato
mortali ab-
soluit, quum
eadem ope-
ra de omni-
bus absolu-
uat.

Et quia, ex quo primum cœpisti erubescere,
& peccatum mortale consulto reticere: nul-
lum peccatum tibi est remissum, Deo dimidia-
tam confessionem non accipiente, nec dimi-
diatam veniam dante: idcirco omnes tuæ con-
fessiones (si quæ ab eo tempore factæ fuerunt)
manserunt inutiles, veniæ steriles, & sine mi-
sericordia, ob idque ipsum omnia peccata mor-
talia in iis confessa rursus sunt confitenda: si
eorum omnium vis veniam consequi, & per
veram pœnitentiam tibi remitti, tandemque
æterna inferni euadere supplicia, & ad bea-
tifica illa peruenire gaudia.

Amen.

QVARTÆ PARTIS FINIS.

IN.